

7. 4. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Souhrn významných událostí ze světa práva

Ústavní soud zablokoval ratifikaci smlouvy s Vatikánem | Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatelů vstoupilo v účinnost | Ochránce práv dětí Martin Beneš složil slavnostní slib | Česká advokátní komora zavedla nový systém evidence úschov a Garanční fond | Sněmovna schválila snížení odvodů živnostníků na sociální pojistné | Společné zasedání vlád České a Slovenské republiky na zámku Nová Horka | Vláda rozhodla o uvolnění strategických zásob ropy | Odklad výplaty superdávky stávajícím příjemcům | Zákon o digitální ekonomice prošel prvním čtením

Ústavní soud zablokoval ratifikaci smlouvy s Vatikánem

Ústavní soud dne 1. dubna 2026 vyhlásil nález ve věci Pl. ÚS 8/25, kterým konstatoval rozpor dvou ustanovení smlouvy mezi Českou republikou a Svatým stolcem s ústavním pořádkem.

Problematickými body jsou bezvýjimečné zpovědní tajemství pro katolickou církev, které zakládá nerovnost oproti jiným církvím i advokátní mlčenlivosti, a možnost církve omezit badatelům přístup k církevním archivům. Soudce zpravodaj Zdeněk Kühn v odůvodnění uvedl, že smlouva zakládá neodůvodněnou nerovnost založenou výhradně na kritériu náboženství a porušuje náboženskou neutralitu státu. Z čtrnácti hlasujících soudců bylo deset pro vyslovení neústavnosti, čtyři soudci podali odlišná stanoviska. Návrh na přezkum podala skupina sedmnácti senátorů v čele s Václavem Láskou. Ratifikační proces smlouvy, kterou v říjnu 2024 podepsal tehdejší premiér Fiala a schválily obě komory Parlamentu, je tímto nálezem definitivně zastaven.

Vláda rozhodla o uvolnění strategických zásob ropy

Na zasedání 30. března 2026 vláda projednala eskalující situaci s cenami pohonných hmot, které prudce rostou od konce února v důsledku konfliktu na Blízkém východě a uzavření Hormuzského průlivu. Před jednáním kabinetu se premiér Babiš sešel se zástupci největších distributorů pohonných hmot včetně společností Orlen, MOL, OMV a Shell. Vláda rozhodla o uvolnění až sto tisíc tun ropy ze strategických zásob státu formou zápůjčky společnosti Orlen Unipetrol na vykrytí výpadku v dodávkách ropovodem TAL. Průměrná cena nafty ke konci března dosahovala téměř 48 Kč za litr a benzínu přes 41 Kč za litr, přičemž kabinet avizoval další možná opatření včetně regulace marží čerpacích stanic.

Společné zasedání vlád České a Slovenské republiky na zámku Nová Horka

Na zámku Nová Horka ve Studénce se 31. března 2026 uskutečnilo v pořadí deváté společné zasedání vlád obou zemí, první po tříleté přestávce. Premiéři Andrej Babiš a Robert Fico podepsali Memorandum o prohloubené spolupráci a Memorandum o porozumění v oblasti mírového využití jaderné energie. Ministr průmyslu Karel Havlíček a slovenská ministryně hospodářství Denisa Saková uzavřeli dohodu o sdílené odpovědnosti za uskladňování plynu v zásobnících v Dolních Bojanovicích. Jednání se zaměřilo na energetickou bezpečnost, ceny paliv, konkurenceschopnost průmyslu a rozvoj dopravní infrastruktury mezi oběma státy.

Vláda projednala přes dvacet legislativních bodů na zasedání 30. března

Kabinet na zasedání 30. března schválil souhlasná stanoviska k poslancekým návrhům novel zákonů o sociálních službách a dávkách osobám se zdravotním postižením a o státní sociální podpoře. Současně podpořil senátní návrhy novel zákona o volbách do zastupitelstev obcí a zákona o zdravotnických povoláních. Nesouhlasné stanovisko vyjádřila vláda k poslancekým návrhům na změnu zákona o daních z příjmů a neutrální stanovisko zaujala k návrhu na zrušení zákona o prodejní době v maloobchodě. Mezi dalšími schválenými materiály figurovala Národní strategie pro vzácná onemocnění na období 2026–2035, Dodatek č. 7 k prováděcí smlouvě o výstavbě jaderného zdroje v Dukovanech a rozhodnutí o zápisu subjektu na vnitrostátní sankční seznam.

Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatelů vstoupilo v účinnost

Od 1. dubna 2026 začal prakticky fungovat systém Jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatelů, který nahrazuje více než dvacet pět dosavadních formulářů podávaných různým institucím včetně ČSSZ, finanční správy, úřadů práce a ČSÚ jedním elektronickým podáním. Zákon byl přijat v červnu 2025, podepsán prezidentem Pavlem v srpnu téhož roku a formální účinnost nastala od ledna 2026, avšak povinnost faktického hlášení začíná právě od dubna. Zaměstnavatelé musí zpětně podat hlášení za měsíce leden až březen 2026 nejpozději do 30. června. Každý zaměstnanec obdrží trvalé osobní identifikační číslo a za nesplnění povinností hrozí pokuta až pět tisíc korun za dotčeného zaměstnance.

Ochránce práv dětí Martin Beneš složil slavnostní slib

V úterý 31. března 2026 proběhl v Poslanecké sněmovně slavnostní slib prvního ochránce práv dětí v historii České republiky Martina Beneše, zvoleného Sněmovnou 6. března 2026. Beneš se 1. dubna ujal funkce v Kanceláři veřejného ochránce práv v Brně a očekává nárůst podnětů týkajících se dětí až na dva tisíce ročně. Do léta plánuje sestavit dětský poradní orgán s dvaceti až třiceti členy z řad nezletilých. Instituce ochránce práv dětí byla zřízena vládní novelou s účinností od července 2025 a představuje nový prvek v systému ochrany práv dětí v České republice.

Poslanecká sněmovna schválila státní rozpočet na rok 2026

Poslanecká sněmovna na 13. schůzi ve třetím čtení schválila zákon o státním rozpočtu na rok 2026 s deficitem 310 miliard korun, příjmy 2 117,8 miliardy korun a výdaji 2 427,8 miliardy korun. Ukončení rozpočtového provizoria umožnilo plně rozvinout investiční činnost státu. Bylo přijato pět koaličních pozměňovacích návrhů v objemu 1,12 miliardy korun, mimo jiné navýšení rozpočtu Národní sportovní agentury o 800 milionů korun. Prezident Pavel zákon podepsal, byť vyjádřil výhrady zejména k nedostatečným výdajům na obranu ve vztahu k závazkům vůči NATO. Ministryně financí Alena Schillerová označila rozpočet za první pravdivý a realistický za poslední čtyři roky.

Sněmovna schválila snížení odvodů živnostníků na sociální pojistné

Poslanecká sněmovna schválila předlohu koaličních poslanců, která zastavuje plánované zvýšení měsíčního vyměřovacího základu pro odvody živnostníků na sociální pojistné. Odvody se tak vracejí

na loňskou úroveň, což představuje úlevu pro statisíce osob samostatně výdělečně činných v České republice. Předloha byla přijata s legislativně technickou úpravou ministryně financí Schillerové a opoziční klub ODS přislíbil podporu prostřednictvím místopředsedy Sněmovny Jana Skopečka.

Zákon o ekodesignu udržitelných výrobků v prvním čtení

Poslanecká sněmovna v úvodním čtení podpořila vládní návrh zákona o ekodesignu udržitelných výrobků, který má zajistit šetrnější výrobky na českém trhu z hlediska opravitelnosti, recyklovatelnosti a energetické účinnosti. Vláda navrhla zrychlený legislativní postup se schválením přímo v prvním čtení, tento záměr však zablokoval opoziční klub STAN, KDU-ČSL a TOP 09. Zákon bude nyní projednáván standardním postupem ve sněmovních výborech, což jeho přijetí pozdržuje o několik týdnů.

Zákon o digitální ekonomice prošel prvním čtením

Sněmovna schválila v prvním čtení zákon o digitální ekonomice, který provádí transpozici unijního nařízení o digitálních službách do českého právního řádu. Zákon reguluje online tržiště, sociální sítě, cloudové služby a vyhledávače se zvláštním důrazem na ochranu dětí v digitálním prostředí. Návrh zákona připravila ještě předchozí Fialova vláda a pokus poslankyně Markéty Šichtařové z klubu SPD o zamítnutí návrhu neuspěl. Předloha nyní postupuje k projednání ve výborech.

Odklad výplaty superdávky stávajícím příjemcům

Parlament schválil odložení výplaty jednotné sociální dávky pro stávající příjemce z původně plánovaného dubna na červenec 2026. Odklad navrhl ministr práce Aleš Juchelka z hnutí ANO, protože úřady práce nebyly schopny v termínu zpracovat všech 333 800 podaných žádostí. Sněmovna současně záměrně nepřehlasovala senátní veto starší Juchelkovy novely o životním minimu, neboť širší novela obsahuje posun první výplaty superdávky dosavadním příjemcům na srpen a odklad změn v částkách životního minima z května na říjen. Nových žadatelů se odklad netýká a jejich žádosti jsou vyřizovány standardním postupem.

Česká advokátní komora zavedla nový systém evidence úschov a Garanční fond

Od 1. dubna 2026 vstoupily v platnost dvě zásadní novinky pro advokáty poskytující služby advokátních úschov. Byla zprovozněna nová verze Elektronické knihy úschov, do které se nově přihlašuje výhradně přes Portál České advokátní komory, dosavadní rozhraní přestalo fungovat. Současně začaly platby odvodů do Garančního fondu ve výši 500 korun za každou úschovu, jak stanovilo usnesení 9. sněmu ČAK. Advokát nově nejprve oznámí úschovu do evidence, poté zadá datum přijetí prostředků a následně datum vyplacení. Portál ČAK je od 1. do 6. dubna nedostupný kvůli plánované údržbě a nasazení nové verze systému.

Výborový týden v Poslanecké sněmovně přinesl řadu odborných jednání

V Poslanecké sněmovně od 30. března probíhá výborový týden s řadou klíčových aktivit. Dne 1. dubna se uskutečnilo veřejné slyšení kandidátů nominovaných na volbu šesti členů Rady České televize a kulatý stůl na téma větrné energetiky v Česku mezi potenciálem, odporem a realitou. Na 2. dubna bylo naplánováno jednání Hospodářského výboru, Organizačního výboru, Výboru pro veřejnou

správu a regionální rozvoj a zasedání Rady Státního fondu životního prostředí. Další řádná schůze pléna Sněmovny je plánována od 14. dubna 2026.

Kulatý stůl Ministerstva spravedlnosti k návrhu nařízení o EU Inc.

Ministerstvo spravedlnosti uspořádalo odborný kulatý stůl k návrhu nařízení o takzvaném 28. právním režimu v Evropské unii, které zavádí harmonizovanou právní formu obchodní společnosti EU Inc. napříč členskými státy. Jednání se zúčastnili zástupci dalších zainteresovaných resortů a podnikatelských organizací. Návrh je součástí širší unijní debaty o usnadnění přeshraničního podnikání a jeho transpozice bude mít přímý dopad na český korporátní právní rámec. Ministerstvo spravedlnosti současně připravuje novelu občanského soudního řádu a zákona o soudních poplatcích, kterou vláda schválila na zasedání 23. března.

Reorganizace Ministerstva životního prostředí ohrožuje čerpání stovek miliard z EU fondů

Podle informací z počátku dubna probíhá na Ministerstvu životního prostředí reorganizace, která dramaticky oslabuje oddělení spravující agendu Modernizačního fondu, programu Nová zelená úsporám a Sociálního klimatického fondu. Tři oddělení se čtrnácti odborníky mají být sloučena do jediného čtyřčlenného útvaru. Přitom samotný Modernizační fond disponuje pro Česko odhadem 380 až 500 miliardami korun do roku 2030 a Sociální klimatický fond dalšími přibližně 50 miliardami korun na období 2026–2032. Navíc od května 2026 vstupuje v platnost nové nařízení EU o přeshraničních přepravách odpadů zavádějící povinný elektronický systém, jehož implementaci personální oslabení rovněž ohrožuje.

Evropská komise navrhla první reformu systému emisních povolenek

Evropská komise 1. dubna 2026 představila návrh první změny systému obchodování s emisními povolenkami EU ETS, konkrétně úpravu Rezervy tržní stability. Nově by emisní povolenky neměly být v případě přebytku nad 400 milionů kusů zneplatňovány, ale ponechány jako strategická zásoba pro budoucí potřebu. Cena emisní povolenky po oznámení vzrostla na 74 eur za tunu oxidu uhličitého, přičemž trhy reagovaly na relativně umírněný rozsah navržených změn. Český premiér Babiš požaduje hlubší reformu včetně vynětí energeticky náročného průmyslu ze systému do roku 2034. Komplexní revize systému EU ETS má být předložena v červenci 2026 a návrh nyní míří ke schválení Evropskému parlamentu a Radě EU.

Rada EU posuzuje český plán z nástroje SAFE na obranu za 2,06 miliardy eur

Evropská komise 25. března schválila český plán využití prostředků z evropského finančního nástroje SAFE určeného na půjčky pro vojenské vybavení v celkovém objemu 2,06 miliardy eur, tedy přibližně 50,4 miliardy korun. Plán musí do čtyř týdnů schválit Rada EU, přičemž proces schvalování probíhá právě v období od konce března do 22. dubna. Česko plánuje prostředky využít na pořízení tanků Leopard 2A8, vozidel Tatra a částečně na výstavbu dálnice D11. Vláda Andreje Babiše v lednu upravila projekty oproti původnímu plánu vlády Petra Fialy, čímž se proces pozdržel. Jde o jednu z největších jednorázových obranných investic v historii země financovanou z evropských zdrojů.

Česko obdrželo pátou platbu z NextGenerationEU ve výši 614 milionů eur

Evropská komise v březnu 2026 vyplatila České republice pátou platbu z Nástroje pro oživení a odolnost ve výši 614 milionů eur, tedy přibližně 15 miliard korun. Prostředky jsou určeny na projekty cenově dostupného bydlení, udržitelné mobility, železniční infrastruktury, nákup bezemisních vozidel a energeticky úsporné renovace budov. Česko tím dosáhlo celkového vyčerpání 77 procent svého přidělu ve výši 8,75 miliardy eur a splnění 71 procent všech milníků a cílů Národního plánu obnovy. Zbývající milníky musí být dokončeny nejpozději do srpna 2026 a konečné žádosti o platbu podány do září téhož roku.

Transpozice směrnice o transparentnosti odměňování pokračuje v legislativním procesu

Ministerstvo práce a sociálních věcí představilo návrh novely zákoníku práce k transpozici směrnice EU o transparentnosti odměňování, kterou je Česko povinno transponovat do 7. června 2026. Ministerstvo zvolilo přístup minimalistické transpozice s navrženou účinností od 1. ledna 2027, přičemž povinnosti reportingu o mzdových rozdílech pro zaměstnavatele s více než sto zaměstnanci budou účinné až od roku 2028 respektive 2031. Klíčové změny zahrnují povinnost uvádět nástupní mzdu v pracovních inzerátech, zákaz dotazování uchazečů na mzdovou historii, právo zaměstnanců na informace o průměrném odměňování kolegů a přenesení důkazního břemene na zaměstnavatele v případech mzdové diskriminace. Návrh směřuje do meziresortního připomínkového řízení a dotkne se prakticky všech zaměstnavatelů v České republice.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)